



REKENKAMERCOMMISSIE HULST-TERNEUZEN

JAARVERSLAG 2022

Kennis van genomen door de gemeenteraad van Hulst op van 20 april 2023

Kennis van genomen door de gemeenteraad van Terneuzen op 20 april 2023

INHOUD

1. Inleiding
2. Verordening Rekenkamercommissie Hulst -Terneuzen
3. Samenstelling Rekenkamercommissie en begeleidingscommissie
4. Reglement van Orde (RVO)
5. Missie
6. Werkwijze
7. Vergaderingen en bijeenkomsten in 2022
8. Overleg met de begeleidingscommissie
9. Onderzoeken in 2022
10. Onderzoeksonderwerpen 2023
11. Controlerende rol Gemeenteraden
12. Financiën
13. Conclusie

1 INLEIDING

Jaarlijks legt de Rekenkamercommissie Hulst Terneuzen (hierna RKCHT) conform de verordening verantwoording af aan de gemeenteraden van Hulst en Terneuzen over de in het voorgaande jaar verrichte activiteiten, de verrichte onderzoeken en het budget dat daaraan is besteed. Dit doet ze in de vorm van een jaarverslag. Dit verslag gaat over het jaar 2022.



REKENKAMERCOMMISSIE HULST-TERNEUZEN

2 VERORDENING REKENKAMERCOMMISSIE HULST -TERNEUZEN

Conform artikel 81p van de Gemeentewet hebben de gemeenteraden van Hulst en Terneuzen in 2013 een gezamenlijke rekenkamercommissie opgericht. Dit is vastgelegd in de Verordening op de gezamenlijke rekenkamercommissie van de gemeenten Hulst en Terneuzen. Volgens de Gemeentewet heeft de rekenkamerfunctie een onafhankelijke positie (artikelen 81a t/m 81p). De wettelijke bevoegdheden staan omschreven in de artikelen 182 tot en met 185 van de Gemeentewet.

De burger mag van de overheid verwachten dat deze betrouwbaar is en de tot haar beschikking staande gemeentelijke middelen doelmatig, doeltreffend en rechtmatig besteedt. De rekenkamercommissie onderzoekt hiertoe, binnen de geselecteerde onderwerpen, de **doelmatigheid** en **doeltreffendheid** van het door de gemeenten gevoerde beleid en rapporteert hierover ook aan de gemeenteraden van Hulst en Terneuzen. Het werk van de rekenkamercommissie is één van de instrumenten voor de gemeenteraden om hun **controlerende** rol te vervullen. De rekenkamercommissie stelt zelfstandig zijn onderzoeksonderwerpen vast en legt deze door middel van een onderzoeksplan jaarlijks ter kennisname aan de gemeenteraden voor.

3 SAMENSTELLING REKENKAMERCOMMISSIE EN BEGELEIDINGSKOMMISSIE

De Rekenkamercommissie Hulst-Terneuzen bestond in 2022 uit de volgende 3 externe leden:

- Mevrouw dr. P.S. Verhoeven (Nel) uit Ovezande (benoemd per 1 /1/2020), herbenoembaar per 1 januari 2023;
- De heer K. Kort (Kees) uit Middelburg (benoemd per 1/1/2022), herbenoembaar per 1 januari 2025;
- De heer drs. R. Blacquière (Rob) uit Goes, voorzitter (benoemd per 01/01/2018), per 1 januari 2024 niet herbenoembaar.

In de vacature, die door het vertrek eind 2021 van de heer de Koster is ontstaan, is per 1 januari 2022 de heer K. (Kees) Kort uit Middelburg benoemd tot nieuw lid van de Rekenkamercommissie. De raadsgriffier van de gemeente Terneuzen, de heer mr. J.H.P. De Jong is secretaris van de Rekenkamercommissie en de raadsgriffier van de gemeente Hulst, de heer D. Van Bunder is secretaris van de begeleidingscommissie van de Rekenkamercommissie. Door ziekte van de heer De Jong is de secretarisrol van de Rekenkamercommissie een deel van het jaar 2022 tevens waargenomen door de heer Van Bunder.

Er is een begeleidingscommissie bestaande uit vier raadsleden, die voor de rekenkamercommissie onder meer als sparringpartner en liaison functioneert naar de respectievelijke gemeenteraden. Elke gemeente levert twee gemeenteraadsleden.

Na de gemeenteraadsverkiezingen van 2022 ziet de (nieuwe) samenstelling van de begeleidingscommissie er als volgt uit: de heren T. Willaert en F. Walravens (namens de gemeenteraad van Hulst); mw. N.M. Warnier en de heer drs. P.J. de Kraker (namens de

gemeenteraad van Terneuzen), waarbij de heer de Kraker de rol van voorzitter van de begeleidingscommissie vervulde.

4 REGLEMENT VAN ORDE (RVO)

De rekenkamercommissie werkt volgens een Reglement van Orde dat geldt als ‘werkdocument’ of anders gezegd ‘handleiding’ voor de rekenkamercommissie en bevat de interne werkafspraken zoals vergaderfrequentie, vergaderstukken, agenda, vergaderquorum, vervanging van de voorzitter, besluiten, besluitenlijsten, stemming, professionaliteit, presentielijst, vergoeding van externe leden, onderzoeksprotocol en jaarplan. Dit RVO is in het jaar 2022 niet gewijzigd.

5 MISSIE

De rekenkamercommissie maakt deel uit van een geheel van geledingen dat zich inzet voor een zo optimaal mogelijk functionerende gemeentelijke overheid. De rol van een rekenkamercommissie concentreert zich daarbij op het (doen) uitvoeren van controleonderzoek naar de maatschappelijke effecten van het gemeentebestuur. De commissie onderzoekt de doelmatigheid, de doeltreffendheid en de rechtmatigheid van het door het gemeentebestuur gevoerde beleid en beheer.

Behalve de rekenkamercommissie heeft de raad nog een aantal wettelijke instrumenten voorhanden bij zijn controlerende functie. Denk aan de jaarrekening, het bijbehorende accountantsrapport, de financiële verordening, de controleverordening, de verordening college-onderzoeksplan en het onderzoeksrecht.

Om haar rol en functie duidelijk in beeld te brengen heeft de RKCHT voor zichzelf, de gemeenteraad, andere gemeentelijke geledingen en de buitenwereld de volgende missie geformuleerd:

Vanuit een eenduidige gemeentelijke doelstelling via onafhankelijk en systematisch onderzoek, daaruit vloeiende conclusies, aanbevelingen en leeraspecten de gemeente adviseren en stimuleren om het maatschappelijk rendement te verhogen ten behoeve van de inwoners van de gemeenten Hulst en Terneuzen.

6 WERKWIJZE

Elk jaar stelt de rekenkamercommissie een onderzoeksplan op, met nieuwe onderzoeken, die de commissie wil gaan uitvoeren. De commissie inventariseert onderwerpen voor onderzoek door het consulteren van de raadsfracties en het bijhouden van thema's die spelen in het lokale bestuur. Daarnaast kunnen de raden de rekenkamercommissie verzoeken naar een specifiek onderwerp onderzoek te doen. Vervolgens bepaalt de Rekenkamercommissie welke onderzoeken zullen worden uitgevoerd en stemt daarover af met de begeleidingscommissie.

In 2021 heeft deze procedure door COVID-19 niet plaatsgevonden. Hierdoor is er geen onderzoeksplan, zoals hierboven beschreven opgesteld voor het jaar 2022. Wel zijn diverse onderzoeken uitgevoerd (zie hoofdstuk 8).

De commissie voert de onderzoeken indien mogelijk zelf uit. Per onderzoek stelt de commissie een onderzoeksopzet op waarin de aanleiding, de probleemstelling en de onderzoeksvragen wordt toegelicht. De onderzoeksopzet wordt na eventuele afstemming met

de begeleidingscommissie ter kennisname aangeboden aan de gemeenteraden van de gemeente(n) waarop het onderzoek betrekking heeft; één en ander met inachtneming van de onafhankelijke positie die de rekenkamercommissie inneemt.

Onderzoeken van de rekenkamercommissie dienen betrouwbaar, degelijk en onpartijdig te zijn. Zij worden daarom met de grootste zorgvuldigheid uitgevoerd. Dit element van zorgvuldigheid komt in het onderzoeksproces regelmatig terug en de rekenkamercommissie is hierop expliciet aanspreekbaar. Daarom is de fase van ambtelijk en bestuurlijk hoor en wederhoor dan ook essentieel. Naast zorgvuldigheid stelt de rekenkamercommissie aan haar onderzoek eisen met betrekking tot de objectiviteit, onderbouwing, consistentie, bruikbaarheid, onafhankelijkheid, doelmatigheid en controleerbaarheid. De wijze waarop de rekenkamercommissie deze facetten van rekenkameronderzoek borgt, is vastgelegd in het Reglement van Orde.

In het kader van de zorgvuldigheid is het van belang de onderzoekstappen duidelijk en vooraf in de systematisch opgezette onderzoeksprocedure aan te geven.

De zeven stappen zijn:

STAP	RESULTAAT
1: De onderwerpskeuze	Onderwerp
2: De voorbereiding	Onderzoeksopzet
3: Het onderzoek	Nota van bevindingen
4: Ambtelijk hoor- en wederhoor	Conceptrapport
5: Bestuurlijk hoor- en wederhoor	Eindrapport
6: Publicatie en presentatie	Openbaarheid
7: Nazorg	Rapportage in het jaarverslag

Het is van belang hierbij op te merken dat de rekenkamercommissie alleen dan kwalitatief goed werk kan afleveren als ze bij het uitvoeren van onderzoek kan rekenen op de medewerking van betrokkenen en betrokken partijen, waarbij ze zich rekenschap geeft van ieders taken, verantwoordelijkheden en rollen. De rekenkamercommissie hecht eraan te vermelden dat ook in 2022 de samenwerking met de ambtelijke, bestuurlijke en politieke organisatie van beide gemeenten wederom op aangename en constructieve wijze is verlopen.

7 VERGADERINGEN EN BIJENKOMSTEN IN 2022

Door de maatregelen die waren getroffen in verband met Covid-19 heeft de Rekenkamercommissie verschillende malen digitaal vergaderd, halverwege 2022 is terug gegaan naar fysieke vergaderingen. In totaal hebben er acht vergaderingen plaatsgevonden.

8 OVERLEG MET DE BEGELEIDINGSKOMMISSIE

Er is tweemaal overleg gevoerd met de begeleidingscommissie. De tweede vergadering betrof onder meer kennismaking met de nieuwe leden van de begeleidingscommissie.

9 ONDERZOEKEN IN 2022

De rekenkamercommissie gebruikt normaal gesproken een groslijst van onderwerpen die vanuit rekenkamerperspectief onderzoekswaardig zijn. Uit die groslijst bepaalt de RKCHT de onderzoeken die zij doet. Deze groslijst komt voort uit de genoemde rondjes langs de gemeenteraden en raadsfracties en wordt aan de hand van nieuwe rondjes regelmatig geüpdatet. Zoals in hoofdstuk 6 is aangegeven, is door COVID-19 in 2022 een andere procedure gevolgd. Na de installatie van de raadsleden heeft de Rekenkamer zichzelf gepresenteerd in de gemeenteraad van Terneuzen. Hierbij is afgesproken dat er een schriftelijke consultatie zou plaatsvinden. Dit is ook voor Hulst het geval.

Uitgangspunt is dat de RKCHT binnen het door de raden ter beschikking gestelde budget van € 30.000,- per jaar blijft. Al naar gelang de impact en de omvang van de onderzoeksgebieden kan de RKCHT zelf bepalen hoe ze daar invulling aan wenst te geven.

Voor haar onderwerpselectie past de RKCHT een aantal criteria toe:

1. het onderwerp moet een toegevoegde waarde hebben;
2. het onderwerp is van wezenlijk maatschappelijk belang;
3. het onderwerp is van wezenlijk financieel belang;
4. het onderwerp is uitvoerbaar en haalbaar in tijd en middelen (budget);
5. met het onderwerp zijn risico's rondom de doelmatigheid, doeltreffendheid of rechtmatigheid verbonden;
6. het onderwerp heeft een dubbel leereffect:
 - a) de resultaten van het onderzoek kunnen een positieve bijdrage leveren aan de doelmatigheid, de doeltreffendheid of de rechtmatigheid;
 - b) het onderzoek kan informatie en of kennis opleveren waarover de raad, het college en of de ambtelijke organisatie nog niet beschikken;
7. het onderwerp raakt direct of indirect het belang van de burger maar overstijgt het individuele belang;
8. een goede spreiding van de onderwerpen in het jaarprogramma over de gemeentelijke organisatie en beleidsterreinen (variatie in onderzoeksonderwerpen);
9. de RKCHT dient qua bevoegdheden, kennis en vaardigheden voldoende toegerust te zijn om het onderzoek uit te (doen) voeren.

In 2022 heeft de RKCHT 2 onderzoeken afgerond en voorgelegd aan de gemeenteraden. Dit betreft het Onderzoek Grote Projecten en de Quick scan inburgering. Deze onderzoeken werden in eigen beheer gedaan. Tevens is gestart met de opzet van een nieuw Onderzoek naar gebruik algoritmen. Daarnaast heeft in 2022, op verzoek van de Gemeenteraad van Hulst, de heer De Kort geparticipeerd in het, voor elf gemeenten uitgevoerde onderzoek Intervence. De gemeente Hulst heeft voor dit onderzoek financiële middelen ter beschikking gesteld.

Het onderzoeksrapport werd eind 2022 aangeboden aan de gemeenteraad van Hulst. Behandeling vindt begin 2023 plaats.

9.1. Onderzoek Grote Projecten

De centrale vraagstelling van dit onderzoek is als volgt geformuleerd: *Hebben de gemeenten Hulst en Terneuzen de beheersing van grote projecten op een zodanige wijze georganiseerd, dat de gemeenteraden van beide gemeenten in de positie zijn gebracht om hun kader stellende en controlerende rol te vervullen?*

Beide gemeenteraden hebben dit rapport besproken in hun Raadsvergadering van begin 2022.

9.2 Quick-scan Inburgering

Deze quick-scan heeft als centrale vraagstelling: *in hoeverre zijn de gemeenten Hulst en Terneuzen toegerust voor het (laten) uitvoeren van de taken die zij, als gevolg van de nieuwe Wet inburgering, per 1 januari 2022 opgelegd kregen?*

De quick-scan is afgerond en eind 2022 aan de Gemeenteraden aangeboden. Behandeling binnen de gemeenteraad van Hulst vond plaats in 2022, in de gemeente Terneuzen gebeurt dit begin 2023.

9.3 Onderzoek naar gebruik algoritmen

Voor dit onderzoek is als hoofdvraag geformuleerd: *In welke mate worden in de gemeenten Hulst en Terneuzen algoritmen ingezet om problemen op te lossen of keuzes te maken, en welke procedures hanteren zij bij het inzetten ervan?*

Dit onderzoek is later dan gepland tot uitvoering gekomen. Er is over dit onderzoek in eerste instantie gesproken met de begeleidingscommissie in oude samenstelling, daarna met de begeleidingscommissie in nieuwe samenstelling. Er is gekozen om het onderzoek te starten in 2022 en af te ronden in 2023.

10 ONDERZOEKSONDERWERPEN 2023

Zoals hierboven aangegeven, is er voor het jaar 2022 geen concreet onderzoeksplan opgemaakt en ter kennisname voorgelegd aan de beide gemeenteraden.

Voor het jaar 2023 zal de RKCHT begin van dat jaar bepalen welke onderzoeken voor 2023 zullen worden uitgevoerd.

Een uitgebreid onderzoek is niet mogelijk in verband met het nog beperkte overblijvende budget voor 2023.

11 CONTROLERENDE ROL GEMEENTERADEN

Zoals in hoofdstuk 2 is aangegeven, is een rekenkamercommissie één van de instrumenten voor de gemeenteraden om de controlerende rol te vervullen. De ervaring van de RKCHT is dat in het algemeen de gemeenteraden de aanbevelingen in de diverse verrichte onderzoeken hebben overgenomen, maar dat een volledig overzicht van de stand van zaken van de gedane aanbevelingen ontbreekt. Hierdoor is het, volgens de RKCHT, voor de Raden lastig om hun controlerende rol te vervullen. Om dit voor de gemeenteraden te vergemakkelijken, hebben wij aan beide colleges gevraagd om een overzicht op te stellen van alle gedane aanbevelingen (en de hierop ondernomen acties) van uitgevoerde onderzoeken vanaf het jaar 2018. Dit overzicht is inmiddels gereed en wordt separaat aan beide gemeenteraden aangeboden.

12 FINANCIËN

De rekenkamercommissie Hulst Terneuzen krijgt van de gemeenteraden jaarlijks € 30.000,- ter beschikking. In 2022 werd € 30.170,- besteed.

Vaste vergoedingen leden RKCHT	€9.600,00---
Kilometer- en onkostenvergoedingen leden RKCHT	€300,89---
Onderzoek	€ 19.625,00---
Lidmaatschap Nederlandse Vereniging Regionale Rekenkamers	€645,00---
Overige	€0,00---
TOTAAL	€30170,89---

13 CONCLUSIE

De Rekenkamercommissie Hulst-Terneuzen is ook in een deel van het jaar 2022 door Covid-19 beperkt geweest in het functioneren. Desondanks is de commissie in staat geweest om diverse rapporten af te ronden. Uitgangspunt is dat deze rapporten zodanig van kwaliteit zijn dat zij bruikbare aanbevelingen voor beide gemeenteraden bevatten. Deze lijn zal de Rekenkamercommissie blijven voortzetten.